



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 20 ΟΚΤ. 2014
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023

Αθήνα, 20-10-2014

Αρ. Πρωτ.: 710

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

Βουλευτές: κ.κ. Β. Κατριβάνου, Κ. Ζαχαριά,
Β. Κυριακάκη, Χ. Μαντά και Α. Ξανθό
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 2989/25-09-2014

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 2989/25-09-2014 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ.κ. Β. Κατριβάνου, Κ. Ζαχαριάς, Β. Κυριακάκης, Χ. Μαντάς και Α. Ξανθός, με θέμα: «Φυλάκιση ανεξαρτημένου ατόμου, αποφοίτου ΚΕΘΕΑ για παρελθούσες παραβάσεις του νόμου περί ναρκωτικών: χαρακτηριστική αποτύπωση της προβληματικής εφαρμογής από τα ελληνικά δικαστήρια του νόμου 4139/2013, περί εξαρτησιογόνων ουσιών», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Σχετικά με την ευστάθεια ή μη των καταγγελιών περί συστηματικής πλημμελούς εφαρμογής από τα ελληνικά δικαστήρια του ν. 4139/2013 περί εξαρτησιογόνων ουσιών, επισημαίνουμε ότι θεμελιώδης αρχή του πολιτεύματός μας, αποτελεί η ανεξαρτησία και το αυτοδιοίκητον της Δικαιοσύνης (άρθρα 26,87,88 και 90 του Συντάγματος). Συνεπώς, ούτε η Βουλή, ούτε η Κυβέρνηση, έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν τους Δικαστικούς και Εισαγγελικούς λειτουργούς, για την επί τη βάση των αιτήσεων, μηνύσεων, αναφορών, αγωγών κλπ. εκπεφρασμένη κρίση τους ή τις ενέργειές τους. Εξάλλου η εκτελεστική εξουσία δεν νοείται να υπέχει θεσμική ευθύνη έναντι των εκπροσώπων της νομοθετικής εξουσίας για το περιεχόμενο των αποφάσεων της ανεξάρτητης δικαστικής (τρίτης) εξουσίας.

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος, κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη. Κατά την έννοια δε της τελευταίας αυτής διάταξης, οσάκις οι αποφάσεις φέρουν την προσήκουσα, κατά περίπτωση, ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, δεν νοείται δι' αυτών καταχρηστική ή αυθαίρετη άσκηση των δικαστικών καθηκόντων. Οι δικαστικές αποφάσεις ασφαλώς μπορεί να υπόκεινται σε κριτική και οι δικαστές είναι δεκτικοί κάθε σοβαρού επιστημονικού σχολιασμού ο οποίος απέχει από συμπεριφορές που θα μπορούσαν να εκληφθούν είτε ως παρέμβαση στο έργο της Δικαιοσύνης, είτε ως απόπειρα κλονισμού της εμπιστοσύνης των πολιτών, προς την αμερόληπτη κρίση και την ανεξαρτησία των Δικαστών η οποία (ανεξαρτησία) αποτελεί το θεμέλιο του Κράτους Δικαίου.

Εν κατακλείδι οφείλουμε να σημειώσουμε ότι το επίπεδο της δικαστικής κρίσης των Ελληνικών Δικαστηρίων είναι υψηλό γιατί υψηλό είναι το επίπεδο των Ελλήνων Δικαστικών λειτουργών.

Β. Όσον αφορά το 2^ο ερώτημα, σας γνωρίζουμε ότι έχουμε ζητήσει στοιχεία από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές, προκειμένου να τεθούν υπόψη σας μόλις αυτά περιέλθουν σε γνώση μας.

Γ. Ως προς το 3^ο ερώτημα, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

Σε δεκαεννέα (19) Σωφρονιστικά Καταστήματα της χώρας λειτουργούν με συνεργαζόμενους φορείς προγράμματα και δομές απεξάρτησης και θεραπείας. Συνεργαζόμενοι φορείς είναι το ΚΕΘΕΑ, το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών και το Υπουργείο Υγείας. Τα προγράμματα διακρίνονται σε Συμβουλευτικής Υποστήριξης και Ψυχικής Αποκατάστασης. Αναλυτικότερα λειτουργούν τα κάτωθι προγράμματα :

•Σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ, από το 1987, με σκοπό την ψυχική απεξάρτηση από ψυχότροπες ουσίες και την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής, θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης σε κρατούμενους και αποφυλακισμένους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών.

1) Λειτουργούν τρεις (3) Θεραπευτικές Κοινότητες Ψυχικής Απεξάρτησης Κρατουμένων στα: α. Κ.Κ. Κορυδαλλού, β. Αυτοτελές Τμήμα Γυναικών Κορυδαλλού, γ. Κ.Κ. Γυναικών Ελεώνα Θηβών και

2) Τμήματα Συμβουλευτικής Υποστήριξης Κρατουμένων στα παρακάτω σωφρονιστικά Καταστήματα: α. Κ.Κ. Κορυδαλλού, β. Αυτοτελές Τμήμα Γυναικών Κορυδαλλού, γ. Κ.Κ. Γυναικών Ελεώνα Θηβών, δ. Νοσοκομείο Κρατουμένων "ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ", ε. Κ.Κ. Πάτρας, στ. Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, ζ. Κ.Κ. Λάρισας, η. Κ.Κ. Τρικάλων, θ. Κ.Κ. Θεσσαλονίκης, ι. Α.Κ. Κασσάνδρας, ια. Κ.Κ. Γρεβενών, ιβ. Κ.Κ. Νιγρίτας Σερρών, ιγ. Κ.Κ. Κομοτηνής, ιδ. Κ.Κ. Αλικαρνασσοῦ, ιε. Κ.Κ. Χανίων, ιστ. Α.Κ. Αγιάς, ιζ. Κ.Κ. Νεάπολης, ιη. Ε.Κ.Κ.Ν. Αυλώνα και

3) Εργαστήρια Εικαστικών & Συμβουλευτικές Συναντήσεις στο Ι.Α.Α.Α. Βόλου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕΘΕΑ, για το έτος 2013 από τα προγράμματα που αναπτύσσονται μέσα στα σωφρονιστικά Καταστήματα επωφελήθηκαν 1725 κρατούμενοι.

Η χρονική διάρκεια των προγραμμάτων είναι από δώδεκα (12) έως εικοσιτέσσερις (24) μήνες. Μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος της Συμβουλευτικής, οι κρατούμενοι εφόσον το επιθυμούν παραπέμπονται για την κύρια φάση θεραπείας, είτε σε Θεραπευτική Κοινότητα σωφρονιστικού Καταστήματος, με στόχο την ψυχική απεξάρτηση και την εγκατάλειψη της παραβατικής συμπεριφοράς, είτε σε Θεραπευτική Κοινότητα εκτός φυλακής (εφόσον συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος).

Τα προγράμματα λειτουργούν σε ειδικά παραχωρημένους χώρους στο εσωτερικό των Καταστημάτων, με ημερήσιο πρόγραμμα που περιλαμβάνει θεραπεία, εκπαίδευση κατάρτιση και ομάδες εργασίας.

•Συνεργασία με το «18 ΑΝΩ», (συμβουλευτικό πρόγραμμα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών), λειτουργεί από το 1993 στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού ως μονάδα απεξάρτησης Αλκοολικών και Τοξικομανών.

Σκοπός του προγράμματος είναι η συμβουλευτική, η ευαισθητοποίηση και η κινητοποίηση των εξαρτημένων από ουσίες κρατούμενων, ώστε μετά την αποφυλάκισή τους να συνεχίσουν τη Θεραπεία. Από το 2012 στις ομαδικές συμβουλευτικές συναντήσεις έχουν συμμετάσχει περισσότερα από 400 άτομα άνδρες και γυναίκες.

Τα προγράμματα λειτουργούν σε ομάδες, οι οποίες είναι ανοικτές. Δεν υπάρχει προκαθορισμένη χρονική στιγμή έναρξης και λήξης της συμμετοχής κάποιου. Η ένταξη γίνεται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου κρατούμενου.

Επίσης, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του αρθ.22 του ν.4139/2013 «*Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις*» έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 212/2014 ΚΥΑ των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την οποία προβλέπεται η ίδρυση και Λειτουργία από τον ΟΚΑΝΑ Θεραπευτικών Μονάδων αντιμετώπισης της εξάρτησης με την χορήγηση υποκατάστατων στα καταστήματα κράτησης Κορυδαλλού και Πατρών.

Ειδικότερα, σκοπός του προγράμματος είναι η φαρμακευτική αντιμετώπιση της εξάρτησης από ουσίες με τη χορήγηση εγκεκριμένων ουσιών για υποκατάσταση της εξάρτησης. Παράλληλα παρέχονται οι ενδεδειγμένες ιατρικές και ψυχοκοινωνικές θεραπείες για την αντιμετώπιση της εξάρτησης, καθώς γίνονται και ψυχιατρικές παρεμβάσεις για τη διάγνωση και θεραπεία άλλων συνυπαρχουσών ψυχιατρικών διαταραχών. Επίσης, προβλέπεται η διενέργεια ιατρικών εξετάσεων

για όλα τα λοιμώδη νοσήματα και ειδικότερα για το AIDS, τις ηπατίτιδες και τη φυματίωση στους κρατούμενους.

Το ανωτέρω πρόγραμμα άρχισε να υλοποιείται ήδη στο Κ.Κ. Πάτρας και σύντομα αναμένεται η λειτουργία του και στο Κ.Κ. Κορυδαλλού.

Περαιτέρω, σας ενημερώνουμε ότι, σύμφωνα με την αριθ. 14332/5-3-2013 (ΦΕΚ Β'553) απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τροποποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις, σχετικά με την πιλοτική λειτουργία του Κέντρου Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θηβών για τη σωματική και ψυχική απεξάρτηση και την κοινωνική επανένταξη των τοξικομανών και χρηστών ψυχοτρόπων ουσιών κρατουμένων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ανωτέρω απόφασης, στο Κ.Α.Τ.Κ. Ελεώνα Θηβών εφαρμόζεται «στεγνό» θεραπευτικό πρόγραμμα τεσσάρων φάσεων: Α' φάση Προετοιμασίας-Κινητοποίησης (διάρκεια 2 μήνες), Β' φάση Μεταβατική (διάρκεια 4 μήνες), Γ' φάση Ψυχικής Απεξάρτησης (διάρκεια 8 μήνες) και Δ' φάση Κοινωνικοποίησης (διάρκεια 12 μήνες).

Η συμμετοχή στο θεραπευτικό πρόγραμμα είναι εκούσια, μετά από ενημέρωση των ενδιαφερομένων και οι προϋποθέσεις ένταξης στο πρόγραμμα είναι οι εξής:

1. Να είναι ηλικίας άνω των 17 ετών συμπληρωμένων.
2. Να έχουν καταδικασθεί σε ποινή στερητική της ελευθερίας, που δεν υπερβαίνει τα 12 έτη, σε περίπτωση δε ποινών που έχουν συγχωνευθεί, μετά την είσοδο τους στο Κ.Α.Τ.Κ., να μην υπερβαίνει η συνολική ποινή τα 15 έτη.
3. Σε περίπτωση ποινών κάθειρξης να έχουν εκτίσει το 1/10 της ποινής τους και σε περίπτωση ποινών φυλάκισης να έχουν εκτίσει τουλάχιστον ένα (1) μήνα.
4. Να έχουν διαγωγή στη φυλακή η οποία να παρέχει βάσιμη προσδοκία για καλή συμπεριφορά και συνεργασία κατά τη συμμετοχή τους στο πολυφασικό θεραπευτικό πρόγραμμα. Η τυχόν ύπαρξη πειθαρχικών ποινών για πειθαρχικά παραπτώματα που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών εντός Σωφρονιστικού Καταστήματος να μην λαμβάνονται υπόψη για τη διαγωγή τους.
5. Να είναι εξαρτημένοι από ψυχότροπες ουσίες. Η εξάρτηση από τις ουσίες αυτές αποδεικνύεται με δικαστική απόφαση ή με προγενέστερη πραγματογνωμοσύνη ή με βεβαίωση σύμφωνα με την οποία συμμετείχαν ή ζήτησαν να συμμετάσχουν σε αναγνωρισμένο πρόγραμμα απεξάρτησης ή συντήρησης.
6. Να μην πάσχουν από ψυχική νόσο, η οποία καθιστά αδύνατη τη συμμετοχή τους στο θεραπευτικό πρόγραμμα.
7. Εάν είναι αλλοδαποί, να κατανοούν την ελληνική γλώσσα.

Δ. Σχετικά με το 4^ο ερώτημα, το Υπουργείο προτίθεται να προβεί στην ενίσχυση και επέκταση προγραμμάτων απεξάρτησης και θεραπείας σε όλα τα σωφρονιστικά καταστήματα, εφόσον όμως δηλώσουν ενδιαφέρον οι κατάλληλοι φορείς, που θα στελεχώσουν τα προγράμματα και θα υλοποιούν τη διάρκεια τριών εβδομάδων, σωματική αποτοξίνωση, για υποδίκους, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την παρακολούθηση του ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης, το οποίο θα διατάσσεται από τις αρμόδιες ειδικές επιτροπές που προβλέπονται από το άρθρο 31 εδαφ. β του ν. 4139/2013 και οι οποίες για τους ανωτέρω λόγους, δεν έχουν ακόμη ορισθεί.

Προς υλοποίηση των ανωτέρω, η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου έχει ήδη ζητήσει εγγράφως, από τους εγκεκριμένους φορείς υλοποίησης προγραμμάτων σωματικής αποτοξίνωσης, να εξετάσουν τη δυνατότητα ανάληψης και πραγματοποίησης των εν λόγω προγραμμάτων στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ως άνω διατάξεις.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

